

بسم الله الرحمن الرحيم

استعدادیابی در ورزش

تألیف

دکتر فرشاد تجاری (دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی)
دکتر رضا نیک بخش (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب)
دکتر امیر شریف نژاد (عضو هیات علمی پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی)
حجت اله حاتمی (دانشجوی دکتری تربیت بدنی، گرایش مدیریت و برنامه ریزی)

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران جنوب

تهران، ۱۳۹۱

عنوان و نام پدیدآور: استعدادیابی در ورزش / تألیف فرشاد تجاری ... [و دیگران].
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۲۸۰ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۱۵۸۰-۲

قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: تألیف فرشاد تجاری، رضا نیک‌بخش، امیر شریف‌نژاد، حجت‌اله حاتمی.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۷۷] - ۲۸۰.

موضوع: استعداد ورزشی - آزمونها.

شناسه افزوده: تجاری، فرشاد، ۱۳۴۸.

شناسه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ظالف/۵/ GV ۴۳۶

رده‌بندی دیویی: ۶۳۳/۷

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۸۰۱۶۱۲

استعدادیابی در ورزش

تألیف: دکتر فرشاد تجاری، دکتر رضا نیک‌بخش، دکتر امیر شریف‌نژاد، حجت‌اله حاتمی

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران جنوب

رئیس انتشارات: فرشته حاجی‌زاده

ویراستار: فرشته حاجی‌زاده

طراح جلد: پویا آتشین‌مهر

حروف‌چینی و صفحه‌آرایی: شرکت حروف‌چینی همراهان واره

چاپ اول: ۱۳۹۱

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

لینتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۱۵۸۰-۲ ISBN: 978-964-10-1580-2

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

بسم الله الرحمن الرحيم

"ن والقلم و ما یسطرون"

سخن ناشر

بی تردید تعالی علمی و فرهنگی کشور، با کتاب میزان تفکری است که فرهیختگان در مقام عمل به منصه ظهور می‌رسانند. در این بین، مهم‌تر و حساس‌تر از همه، رسالت عالمان و علم‌جویان است. این رسالت، همان‌گونه که در جهت پرورش استعداد های فردی، با قرائت و مطالعه انجام می‌گیرد، برای پیشبرد اهداف اجتماعی و تعالی فرهنگی، با کتابت و مباحثه نیز محقق می‌شود.

از این‌رو، یکی از مسئولیت‌های مهم مراکز فرهنگی در کنار تعلیم و تربیت، نشر آثار علمی است. معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب، برای ارتقای سطح علمی دانشجویان و تنویر افکار دانش‌پژوهان، به چاپ کتاب استعدادیابی در ورزش اقدام کرده است؛ با این امید که با استمرار فعالیت‌های انتشاراتی، بتواند گامی در راه رشد و بالندگی فرهنگی بردارد.

در این کتاب سعی شده است پیشینه‌ای از استعدادیابی، مفاهیم مربوط به استعدادیابی، عوامل مؤثر در استعدادیابی و روش‌های استعدادیابی مورد بررسی قرار گیرد. کتاب حاضر برای دانشجویان تربیت بدنی با گرایش‌های مختلف، مربیان، ورزشکاران و علاقه‌مندان به ورزش مناسب است.

پیش از هر چیز، شایسته است از عنايات ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب، استادان ارجمند و نیز از دست‌اندرکاران و ویرایش، حروفچینی و چاپ کتاب، تقدیر و تشکر به عمل آید.

از صاحب‌نظران گرامی خواهشمند است با ارائه پیشنهاد های خود، در جهت اصلاح نواقص احتمالی این کتاب و تهیه مطالب مناسب متون درسی دانشگاهی، انتشارات این واحد را یاری کنند.

امید است این اثر علمی مورد استفاده استادان و دانش‌پژوهان قرار گیرد.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

دانشگاه آزاد اسلامی- واحد تهران جنوب

فهرست مطالب

۹		مقدمه
۱۱		فصل اول: شناسایی استعداد
۱۳		پیشینه استعدادیابی
۱۳		راهنمای اجرای طرح پژوهشی استعدادیابی ورزشی
۱۵		مطالعات مربوط به روش‌های استعدادیابی
۳۸		کشف استعداد و مرور مشخصات ویژگی‌های ورزشی
۴۱		فصل دوم: مفاهیم استعدادیابی ورزشی
۴۴		مشکلات مربوط به برنامه‌های انتخاب استعدادهای ورزشی
۴۷		تعریف استعداد
۵۳		متغیرهای مؤثر در استعدادیابی ورزشی
۵۴		دیدگاه بلوم در زمینه کشف و پرورش استعداد
۵۵		مسائل حل نشده در رابطه با استعدادیابی ورزشی
۵۹		متغیرهای اصلی شناسایی استعداد
۶۴		معیار شناسایی استعداد
۶۷		وضعیت تندرستی داوطلب
۶۹		بررسی توانایی‌های جسمانی
۷۹		رابطه توانایی‌های جسمانی ورزشکار جوان با سایر توانایی‌ها
۷۹		نیمرخ ورزشی
۸۱		کنترل وضعیت سلامتی جسم داوطلب
۸۲		آزمون‌های ورزشی مورد استفاده در نیمرخ‌سازی
۸۴		ارزشیابی مهارت
۸۵		آزمون‌های توانایی جسمانی
۸۵		توسعه نیمرخ‌سازی

۸۷	ارزشیابی نیمرخ ورزشی
۸۷	توسعه برنامه
۸۹	فصل سوم: عوامل مؤثر در استعدادیابی
۹۱	ژن ورزشی
۹۳	نقش تفاوت های فردی در استعدادیابی
۹۷	وراثت و استعداد
۹۸	نقش وراثت و محیط در استعدادیابی
۱۰۰	برنامه های اجتماع مدار ورزش برای جوانان
۱۰۴	توانایی های حرکتی و استعداد
۱۰۸	مشارکت توانایی ها در اجرای مهارت ها
۱۰۹	توانایی حرکتی عمومی و آموزش پذیری
۱۱۳	ملاک های استعدادیابی در اجرا
۱۱۷	ارزیابی روانی
۱۲۳	شاخص سنی استعدادیابی
۱۲۵	توسعه و تکامل استعداد
۱۲۶	مدل تمرینی برای گروه های سنی مختلف
۱۳۱	فصل چهارم: استعدادیابی در رشته های منتخب (شاخص های استعدادیابی در رشته های ورزشی منتخب)
۱۳۴	شاخص های مؤثر استعدادیابی در رشته کشتی
۱۳۶	شاخص های مؤثر استعدادیابی در دو و میدانی
۱۳۹	شاخص های مؤثر در استعدادیابی در فوتبال
۱۴۳	شاخص های استعدادیابی در پارو زنی
۱۴۵	شاخص های مؤثر استعدادیابی در شنا
۱۴۹	برنامه ملی شناسایی و توسعه استعداد شنا در استرالیا
۱۵۷	مقیاس شناسایی استعداد در رشته های مختلف
۱۶۱	فصل پنجم: روش های استعدادیابی
۱۶۵	جهت گیری های مدرن در توسعه استعداد
۱۶۵	مراحل توسعه استعداد علوم
۱۷۰	سال های سرمایه گذاری

۱۷۱		مراحل شناسایی استعداد
۱۷۵		مشکلات برنامه‌های انتخاب
۱۷۷		روش‌های شناسایی استعداد
۱۷۹		مراحل شناسایی استعداد از نگاهی دیگر
۱۸۳		رابطه بین مهارت اولیه و مهارت نهایی و کاربرد آن در استعدادیابی
۱۸۵		گزینش استعدادها بر اساس عملکرد اوایل تمرین
۱۸۸		ملاک‌های شناسایی استعداد از نظر پژوهشگران مختلف
۱۹۱		آزمون‌های استعدادیابی
۱۹۲		پرورش استعداد
۱۹۲		سایر مقیاس‌های مورد استفاده برای شناسایی استعداد
۱۹۷		پیوست ۱- نمونه‌ای از پرسشنامه استعدادیابی در ورزش مبتنی بر نظرات مربیان مجرب
۲۰۷		فصل ششم: استعدادیابی در ایران و کشورهای منتخب
۲۱۱		وضعیت موجود استعدادیابی در ایران
۲۱۲		تحلیل روش‌های استعدادیابی و الگوی کاربردی استعدادیابی پیشنهادی
۲۱۳		الگوی پیشنهادی استعدادیابی پایگاه قهرمانی
۲۱۶		الگوی کاربردی استعدادیابی در دو و میدانی ایران
۲۲۰		بررسی وضع موجود استعدادیابی در کشورهای منتخب
۲۲۱		روش استرالیایی‌ها در استعدادیابی
۲۲۷		برنامه‌های انتخاب استعداد در اروپای شرقی
۲۲۸		شیوه انتخاب نوجوانان برای وزنه‌برداری در بلغارستان
۲۳۲		مفهوم استعدادیابی و پیشرفت: مقایسه کشورها
۲۳۲		پایه‌های علمی اجرای ورزشی در رده جهانی
۲۳۵		مقایسه شرایط موثر در استعدادیابی در بین کشورهای پیشرفته
۲۳۶		استعدادیابی در آلمان شرقی سابق
۲۴۸		استعدادیابی در شوروی سابق
۲۵۰		استعدادیابی در آمریکا
۲۵۲		استعدادیابی در مالزی
۲۵۲		استعدادیابی در چین

۲۵۳	 استعدادیابی در برزیل
۲۵۵	 استعدادیابی در کانادا
۲۵۶	 ارائه الگوی استعدادیابی برتر
۲۵۶	 سازمان‌دهی برنامه‌های استعدادیابی
۲۵۷	 مدل استعدادیابی هارو
۲۶۲	 مراحل الگوی استعدادیابی
۲۶۴	 ورودی‌های الگوی استعدادیابی پیشنهادی
۲۶۶	 معیارهای انتخاب در الگوی استعدادیابی ایران
۲۶۷	 مثلث مراحل سه‌گانه الگوی استعدادیابی
۲۶۷	 مرور مدل‌های استعدادیابی
۲۷۵	 سخن آخر
۲۷۷	 فهرست منابع

مقدمه

برنامه ریزان، مربیان، والدین و بسیاری افراد درگیر در برنامه‌ها می‌خواهند موفقیت آینده را بر اساس موفقیت فعلی، ساختار بدنی، یا وضعیت موجود پیش‌بینی کنند. اما پیش‌بینی موفقیت بسیار پیچیده‌تر از آن چیزی است که اکثر مردم فکر می‌کنند. متغیرهای بسیار زیادی در موفقیت یک فرد موثر است.

تردیدی نیست که استعدادیابی کار دشوار و پیچیده‌ای است و استعدادیابی علاوه بر دانش عملی به مقدار زیادی دانش تئوریک نیاز دارد. اگرچه علم تقریباً در همه ورزش‌ها و جنبه‌های ورزشی پیشرفت و توسعه پیدا کرده است، در حوزه استعدادیابی هنوز ابهامات فراوانی وجود دارد. پیش‌بینی موفقیت یک دختر یا پسر در یک رشته ورزشی خیلی مخاطره‌آمیز است و شاید متأسفانه گاهی خیلی موثر نباشد. امروزه در بسیاری از رشته‌های ورزشی احتمال کمی برای پیش‌بینی دقیق دوباره پیشرفت یک بازیکن بر اساس اندازه‌گیری‌های عینی وجود دارد. از سوی دیگر، برخی از عوامل وجود دارند که بایستی در طی این روند مورد توجه قرار گیرند. قهرمانان دارای ویژگی‌هایی هستند که بایستی مورد توجه قرار گیرد. اما در نهایت باید توجه نمود که برخی از ورزش‌ها دارای پیچیدگی‌های خاص خود هستند. استعدادیابی چه از نظر فلسفی و چه از نظر اجرایی موافقین و مخالفین بسیاری دارد که هر یک دلایل خود را مطرح می‌نمایند. در هر صورت داشتن آمال و اهداف بلندمدت وظیفه هر برنامه‌ریز آگاهی است.

دانشجویان رشته تربیت بدنی با گرایش‌های مختلف با ورزشکاران سر و کار دارند چه از جنبه‌های مدیریتی و علمی، و چه از جنبه‌های مربیگری رشته‌های مختلف ورزشی. لذا این کتاب بر اساس سر فصل واحد درسی برای این دانشجویان فراهم شده است. همچنین اطلاعاتی را برای مربیان، ورزشکاران و دست‌اندرکاران ورزشی فراهم می‌کند. اطلاعاتی در

خصوص پیشینه و خاستگاه استعدادیابی، مطالعات مختلف در زمینه استعدادیابی، مشکلات مربوط به استعدادیابی، متغیرهای مرتبط و مسایل حل نشده در استعدادیابی، معیارهای استعدادیابی، نیمرخ ورزشی، و ... در این کتاب طرح شده است.

مؤلفین

www.ketab.ir